

Van:

Datum: donderdag, 5 december 2024 om 14:23

Aan: Mitchell van de Klundert <mitchell.van.de.klundert@nieuwsuur.nl>

Onderwerp: Re: extra vragen Nieuwsuur

Mitchell,

Hieronder onze reactie op de drie extra gestelde vragen. Ik zit even in een call tot 15.30 uur, daarna weer bereikbaar mocht je daar nog behoefte aan hebben:

Reactie Damen Shipyards op de aanvullende vragen:

Bij de zeer beperkte levering van goederen, in het voorjaar van 2022, heeft Damen zich gehouden aan de sancties. Damen heeft daarin transparant gehandeld. De Douane heeft ook meegekeken (zoals op wel meer dossiers, veelal op verzoek van Damen). Damen Shipyards meent volledig in lijn met de sancties te hebben gehandeld.

Kind regards,

Robin Middel

Corporate spokesperson

DAMEN

Damen Shipyards Group

Avelingen-West 20 | P.O. Box 1 | 4202 MS Gorinchem | The Netherlands

Van: Mitchell van de Klundert <mitchell.van.de.klundert@nieuwsuur.nl>

Datum: donderdag, 5 december 2024 om 09:02

Aan:

Onderwerp: extra vragen Nieuwsuur

Beste Robin,

Zoals gezegd staat onze uitzending voor morgen 6 december.

Nog wel een paar extra nagekomen vragen:

- Is Damen op de hoogte van een onderzoek van de Douane naar het crab catcher-project waarbij ook een proces-verbaal is opgemaakt?
- Is Damen ervan op de hoogte dat het Openbaar Ministerie momenteel overweegt om over te gaan tot strafrechtelijke vervolging?
- Wat vindt Damen ervan dat het crab catcher-project strafrechtelijk wordt onderzocht?

Ik verneem graag uiterlijk vanmiddag om 15.00 uur een eventuele reactie.

Met vriendelijke groet,

Mitchell van de Klundert

journalist **Nieuwsuur**

Journaalplein 1, 1217 ZK Hilversum, Nederland

Van:

Verzonden: dinsdag 26 november 2024 13:12

Aan: Mitchell van de Klundert <mitchell.van.de.klundert@nieuwsuur.nl>

Onderwerp: Reactie namens Damen Shipyards group

Mitchell,

In bijlage tref je onze reactie op de vragen. We kiezen ervoor om dat in de vorm van deze statement te doen, waarin alle onderwerpen die je in de vragen opbrengt, wat ons betreft zijn beantwoord. Daarnaast hebben we je in een eerder stadium op achtergrondbasis uitgebreid bijgepraat.

Ik bel je nog even als je het statement hebt doorgenomen, wellicht dat ik op achtergrond-basis nog wat kan verduidelijken.

Kind regards,

Robin Middel
Corporate spokesperson

DAMEN

Damen Shipyards Group

Avelingen-West 20 | P.O. Box 1 | 4202 MS Gorinchem | The Netherlands

Strikt compliance programma

In 2022 heeft Damen, in overeenstemming met de steeds verder aangescherpte Europese sanctiepakketten, de levering van schepen aan Rusland gestaakt. Tot juli 2022 was het, binnen de kaders van de toen geldende zes sanctiepakketten¹, voor Damen toegestaan een zeer geringe hoeveelheid goederen te leveren. Dit betrof geen goederen die bijdroegen aan de oorlog in de Oekraïne en was onder deze sanctiepakketten geoorloofd. De zendingen zijn door de Douane gecontroleerd, voordat zij zijn verzonden.

Er circuleren database bestanden, onder andere van ImportGenius, die suggereren dat Damen nog allerlei andere leveringen van goederen aan Rusland zou hebben verricht in 2022 en daarna. Damen heeft deze bestanden onderzocht en concludeert dat die zendingen simpelweg niet hebben plaatsgevonden.

Ten gevolge van het niet meer aan Rusland leveren van schepen en goederen, zijn verscheidene Russische afnemers in Rusland tegen Damen rechtszaken begonnen.

Boeteclausules

Nadien, in 2023, is een aantal onderdelen voor visserij-schepen verkocht aan enkele buitenlandse bedrijven. Deze leveringen zijn vooraf door de Douane gecontroleerd. Damen heeft deze bedrijven vooraf onderzocht en is met hen voorwaarden, waaronder boeteclausules, overeengekomen om te zorgen dat deze onderdelen niet naar Rusland zouden gaan. Mocht op enig moment blijken dat partijen deze voorwaarden hebben geschonden, dan zal Damen gepaste maatregelen nemen.

Banden verbroken

Damen had voorheen een groepsvennootschap in St. Petersburg, genaamd Damen Engineering. Met de invoering van de sancties in 2022 zijn de operationele banden met deze entiteit verbroken. Sinds 2023 probeert Damen een formele exit te realiseren, maar door restrictieve Russische procedures is dit tot op heden niet gelukt. Damen ontvangt geen inkomsten meer vanuit deze vennootschap.

Damen benadrukt daarnaast dat ze niet verantwoordelijk is voor, en geen kennis heeft van, de activiteiten die haar voormalige Russische klanten mogelijk uitvoeren.

Damen helpt

Damen heeft sinds het uitbreken van de oorlog haar Oekraïense medewerkers en gezinnen op allerlei wijze ondersteund. Hiervoor heeft de familie Damen de Stichting [DAMEN HELPT](#) opgericht.

¹ Momenteel zitten we op sanctiepakket veertien https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/news/eu-adopts-14th-package-sanctions-against-russia-its-continued-illegal-war-against-ukraine-2024-06-24_en?prefLang=nl

Van: Mitchell van de Klundert <mitchell.van.de.klundert@nieuwsuur.nl>

Datum: vrijdag, 22 november 2024 om 10:45

Aan:

CC: Gert-Jan Dennekamp <Gert-Jan.Dennekamp@nieuwsuur.nl>

Onderwerp: vragen Nieuwsuur

Dag Robin, zoals besproken hier nog een laatste keer alle vragen die we hebben over het project 5712. Ik heb ze iets later opgestuurd, dus we kunnen jullie tot dinsdag einde dag geven voor de beantwoording. De meeste vragen zijn immers al bekend. Groet!

Geachte RvB van Damen,

Zoals u weet doet *Nieuwsuur* al enige tijd onderzoek naar de activiteiten van Damen in Rusland, en dan met name activiteiten die kunnen raken aan de eventuele overtreding van sancties.

We hebben u op 10, 11, 12, 13, 16, en 17 september jl. telefonisch gevraagd om een off the record gesprek om u te informeren over onze bevindingen. Bij die verzoeken hebben we u op hoofdlijnen geïnformeerd over het onderwerp van ons onderzoek; mogelijke overtreding van sanctiewetgeving door Damen. Om u tegemoet te komen hebben we verder aangeboden om voorafgaand aan een off the record gesprek onze belangrijkste bevindingen met u te delen. U heeft zo'n gesprek (tot dan toe) afgehouden.

Op 25 september hebben we u een uitgebreide set vragen gestuurd, waar u op 26 september schriftelijk op heeft gereageerd. U heeft hierna alsnog ingestemd met een off the record gesprek op 4 oktober. Ter voorbereiding van dit gesprek hebben we u op 3 oktober nog een aantal aanvullende vragen gestuurd.

Bij het off the record gesprek hebben we toegelicht waar ons onderzoek zich op richt en hebben we u in gelegenheid gesteld om vragen te beantwoorden. We constateren dat ook na het gesprek veel vragen onbeantwoord zijn gebleven. We hebben hierover op 10, 17 en 18 oktober contact gehad met uw woordvoerder en op 18 oktober opnieuw een set vragen gestuurd. Daarop heeft u op 24 oktober schriftelijk geantwoord. In uw korte antwoord verwees u naar uw antwoorden van 26 september.

Inmiddels begrijpen wij dat u mogelijk toch onze vragen wilt beantwoorden. We geven u uiteraard graag die gelegenheid. Hieronder staan alle vragen die wat ons betreft nog onbeantwoord zijn. De deadline is **dinsdag 26 november om 17.00 uur**. Als u een toelichting wilt geven op camera voor onze uitzending, dan kan dat begin volgende week.

- a. Zoals u weet betreffen onze vragen het project CCA 5712 (LS en P) voor de bouw van crab catchers in Rusland. Wij constateren op basis van verschillende databronnen dat verschillende partijen in Rusland voor dit project vanaf juni 2023 tenminste 3000 zendingen importeren met een totale waarde van zo'n 40 miljoen euro. Hieronder vallen tenminste 300 zendingen ter waarde van zo'n 20 miljoen euro, die voor zover wij kunnen nagaan, producten

betreffen die bij verzending vallen onder de Ruslandsancties van de EU. We hebben in eerdere vragen pdf's met voorbeelden gedeeld.

- b. De vragen betreffen (bezittingen van) de familie Damen en alle entiteiten gelieerd aan, behorende bij of in handen van Damen Shipyards Group NV, hierna 'Damen' genoemd.

Onze vragen zijn als volgt:

1. Hoe verklaart u dat de bouw van de door u ontworpen Russische vissersschepen in project CCA 5712 (LS en P) ondanks de sancties nog steeds voortgang vindt?
2. Heeft u zelf onderzoek gedaan of laten doen naar de manier waarop Russische scheepswerven na ingang van de sancties aan producten weten te komen voor project 5712?
3. U stelt in de antwoorden van 26 september dat databestanden met handelsgegevens "evident onjuist en onvolledig" zijn. Kunt u exact aangeven welke gegevens u evident onjuist vindt, en welke gegevens onvolledig?
4. Hoe verklaart u dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van de sancties zendingen ten bate van CCA 5712 (LS en P) direct worden verzonden naar Rusland, terwijl dat na inwerkingtreding met identieke producten gebeurt via omzeilingsroutes als Turkije en Hong Kong?
5. Hoe verklaart u dat verschillende leveranciers ons vertellen dat zij het exacte aantal goederen voor project 5712 aan Damen hebben geleverd dat terug is te zien in de data?
6. Welke relatie heeft Damen met de entiteiten YAMAC DENIZCILIK VE LOJISTIK TICARET A.S. en FM CORPORATION (CHINA) LIMITED ?
7. Is het mogelijk dat voorgaande entiteiten aan uw producten zijn gekomen die u had ingekocht voor project 5712? Hoe is dit mogelijk?
8. Zijn er door Russische entiteiten rechtszaken aangespannen inzake project 5712 (Zo ja: hoeveel? Door welke Russische entiteiten zijn de zaken aangespannen? Heeft een rechter al geoordeeld? Zo ja, wat was de uitkomst?)
9. Wat is of was de rol van Damen Inzhiniring (St. Petersburg, Rusland) bij project 5712?
10. Over de Russische BV Damen Inzhiniring schrijf u in de antwoorden van 26 september: "Met het invoeren van de sancties in 2022 zijn de operationele banden met die entiteit verbroken en sinds 2023 proberen we een formele exit te bewerkstelligen. Door restrictieve Russische procedures is dat tot op heden formeel niet gelukt." Ontving u in 2023 en 2024 nog inkomsten via de Russische

BV? Welk contact is er nog met deze BV? Bent u nog juridisch verantwoordelijk voor deze BV?

11. Hoe verklaart u dat Damen Inzhiniring producten die in Europa onder de sancties vallen uit onder andere China en Zuid-Afrika naar Rusland verscheept? Kunt u gemotiveerd aangeven of daarbij volgens u wel of geen sprake is van sanctie-overtreding?
12. In uw antwoorden van 26 september schrijft u dat Damen in “2022 gestopt [is] met het leveren van goederen aan Rusland conform de sancties”. Wanneer heeft vanuit de Damen de laatste levering plaatsgevonden voor het project 5712? Om welke producten ging het? Hoe zijn de producten verstuurd?
13. Hoeveel van de onderstaande onderdelen heeft Damen geleverd gekregen voor project 5712?
14. Hoeveel van de geleverde onderdelen zijn door Damen geëxporteerd naar Rusland?
15. Hoeveel onderdelen zijn niet geëxporteerd en wat is hiermee gebeurd?

Product	Trade Mark	HS Code
FOLDING HYDRAULIC MARINE CRANE WITH A TELESCOPIC BOOM ON A PEDESTAL. MAXIMUM LOADING CAPACITY - 4700 KG. MAXIMUM BOOM REACH - 18 M. PURPOSE: FOR CARRYING OUT LOADING OPERATIONS ON A CRAB VESSEL PROJECT CCA 5712 LSGRAZH	Palfinger	8426300009
WINCHES WITH ELECTRIC MOTOR DRIVE. EQUIPMENT ACCORDING TO TECH. SPECIFICATION. FOR CONSTRUCTION OF CRAB VESSEL PROJECT CCA 5712 LS FOR CIVIL PURPOSE	C. Kraaijeveld	8425310000
STEEL PROPELLER SHAFT (SHAFT LINE WITH ADJUSTABLE PITCH SCREW) TYPE SCP 77 4-XG. FOR THE CONSTRUCTION OF A CRAB CATCHING VESSEL PROJECT CCA 5712 LS FOR CIVIL PURPOSE	Schottel	8483109500
THERMOMETER FOR PIPELINE SYSTEM. FOR CONSTRUCTION OF CRAB VESSEL PROJECT CCA 5712 LS CIVIL PURPOSES.	Heinen & Hopman	9025198009

Met vriendelijke groet,

Mitchell van de Klundert

journalist **Nieuwsuur**

Journaalplein 1, 1217 ZK Hilversum, Nederland

Van:

Verzonden: donderdag 24 oktober 2024 15:50

Aan: Mitchell van de Klundert <mitchell.van.de.klundert@nieuwsuur.nl>

Onderwerp: Re: laatste levering 5712

Hi Mitchell,

Sorry dat het even geduurd heeft...

We hebben op verschillende manieren informatie met jullie gedeeld en een uitgebreid achtergrondgesprek gevoerd. We zijn nu op het punt aangekomen dat we nogmaals verwijzen naar ons statement dat we in 2022 gestopt zijn met het leveren van goederen aan Rusland conform de sancties, die sinds februari 2022 middels de verschillende Europese sanctiepakketten steeds verder zijn opgevoerd.

We kiezen ervoor om verder niet meer op detailvragen in te gaan. We horen uiteraard graag wanneer jullie dit allemaal in de uitzending gaan brengen.

Grote groet,

Rick van de Weg
Spokesperson Corporate Affairs

DAMEN

Damen Shipyards Group

Avelingen-West 20 | P.O. Box 1 | 4200 AA Gorinchem | The Netherlands

Van: Mitchell van de Klundert <mitchell.van.de.klundert@nieuwsuur.nl>

Verzonden: vrijdag 18 oktober 2024 16:30

Aan:

Onderwerp: laatste levering 5712

Dag Rick,

Zoals besproken:

- Wanneer heeft vanuit de Damen de laatste levering plaatsgevonden voor het project 5712?
- Om welke producten ging het?
- Hoe zijn de producten verstuurd?

Met vriendelijke groet,

Mitchell van de Klundert
redacteur **Nieuwsuur**

Journalplein 1, 1217 ZK Hilversum, Nederland

Van: Mitchell van de Klundert <mitchell.van.de.klundert@nieuwsuur.nl>

Verzonden: donderdag 3 oktober 2024 14:50

Aan:

CC: Siebe Sietsma <Siebe.Sietsma@nieuwsuur.nl>

Onderwerp: Re: vragen Nieuwsuur mbt Damen in Rusland

Dag Rick, zoals besproken hier 4 voorbeelden. Ze staan ook in de tabel hieronder.

We hebben 3 vragen:

- Hoeveel van de onderstaande onderdelen heeft Damen geleverd gekregen voor de bouw van crab catchers / project 5712?
- Hoeveel van de geleverde onderdelen zijn door Damen geëxporteerd naar Rusland?
- Hoeveel onderdelen zijn niet geëxporteerd en wat is hiermee gebeurd?

Product	Trade Mark	HS Code
FOLDING HYDRAULIC MARINE CRANE WITH A TELESCOPIC BOOM ON A PEDESTAL. MAXIMUM LOADING CAPACITY - 4700 KG. MAXIMUM BOOM REACH - 18 M. PURPOSE: FOR CARRYING OUT LOADING OPERATIONS ON A CRAB VESSEL PROJECT CCA 5712 LSGRAZH	Palfinger	8426300009
WINCHES WITH ELECTRIC MOTOR DRIVE. EQUIPMENT ACCORDING TO TECH. SPECIFICATION. FOR CONSTRUCTION OF CRAB VESSEL PROJECT CCA 5712 LS FOR CIVIL PURPOSE	C. Kraaijeveld	8425310000
STEEL PROPELLER SHAFT (SHAFT LINE WITH ADJUSTABLE PITCH SCREW) TYPE SCP 77 4-XG. FOR THE CONSTRUCTION OF A CRAB CATCHING VESSEL PROJECT CCA 5712 LS FOR CIVIL PURPOSE	Schottel	8483109500
THERMOMETER FOR PIPELINE SYSTEM. FOR CONSTRUCTION OF CRAB VESSEL PROJECT CCA 5712 LS CIVIL PURPOSES.	Heinen & Hopman	9025198009

We zien jullie maandag om 15.30 uur.

Met vriendelijke groet,

Mitchell van de Klundert
redacteur **Nieuwsuur**

Journalplein 1, 1217 ZK Hilversum, Nederland

Van:

Verzonden: donderdag 26 september 2024 16:25

Aan: Mitchell van de Klundert <mitchell.van.de.klundert@nieuwsuur.nl>

CC: Siebe Sietsma <Siebe.Sietsma@nieuwsuur.nl>

Onderwerp: Re: vragen Nieuwsuur mbt Damen in Rusland

Beste beiden,

Dank voor jullie mail met vragen.

Wat betreft onze reactie daarop... zijn we in 2022 gestopt met het leveren van goederen aan Rusland conform de sancties, die sinds februari 2022 door de verschillende Europese sanctiepakketten steeds verder zijn opgevoerd.

Er gaan database bestanden rond (onder meer van ImportGenius) over leveringen aan Rusland. Die bestanden zijn ook door ons bekeken en ze zijn evident onjuist en onvolledig.

Damen heeft een strikt compliance programma, ook op het vlak van sancties, waar we ons aan houden. In voorkomende gevallen voeren we overleg met de Nederlandse autoriteiten.

In Rusland hadden we onder andere een groepsvennootschap in St Petersburg: Damen Engineering. Met het invoeren van de sancties in 2022 zijn de operationele banden met die entiteit verbroken en sinds 2023 proberen we een formele exit te bewerkstelligen. Door restrictieve Russische procedures is dat tot op heden formeel niet gelukt.

Tenslotte zijn we niet verantwoordelijk voor en hebben we ook geen weet van wat onze voormalige Russische klanten aan activiteiten verrichten.

Ik hoop hiermee voldoende antwoord gegeven te hebben en zal straks Mitchell nog even bellen.

Grote groet,

Rick van de Weg
Spokesperson Corporate Affairs

The logo for Damen, consisting of the word "DAMEN" in a bold, blue, sans-serif font. The letters are closely spaced and have a slight shadow effect.

Damen Shipyards Group

Avelingen-West 20 | P.O. Box 1 | 4200 AA Gorinchem | The Netherlands

Van: Mitchell van de Klundert <mitchell.van.de.klundert@nieuwsuur.nl>

Verzonden: woensdag 25 september 2024 08:57

Aan:

CC: Siebe Sietsma <Siebe.Sietsma@nieuwsuur.nl>

Onderwerp: vragen Nieuwsuur mbt Damen in Rusland

U ontvangt niet vaak e-mail van mitchell.van.de.klundert@nieuwsuur.nl. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Geachte bestuursleden van Damen, beste Rick,

Zoals u weet doet *Nieuwsuur* onderzoek naar de activiteiten van Damen in Rusland, en dan met name activiteiten die kunnen raken aan de eventuele overtreding van sancties.

We hebben u op 10, 11, 12, 13, 16, en 17 september jl. telefonisch gevraagd om een *off the record* gesprek om u te informeren over onze bevindingen. Bij die verzoeken hebben we u op hoofdlijnen geïnformeerd over het onderwerp van ons onderzoek; mogelijke overtreding van sanctiewetgeving door Damen. Om u tegemoet te komen hebben we verder aangeboden om voorafgaand aan een *off the record* gesprek onze belangrijkste bevindingen met u te delen. Telkens gaf u aan niet bereid te zijn tot een gesprek.

In ons laatste telefoongesprek hebben we u gemeld dat we, gezien uw afwerende houding, uiteindelijk schriftelijk onze vragen zullen te stellen. Dat doen we bij deze, met de volgende kanttekeningen:

- a. De vragen betreffen het project CCA 5712 (LS en P) voor de bouw van crab catchers in Rusland. Wij constateren dat verschillende partijen in Rusland voor dit project vanaf juni 2023 tenminste 3000 zendingen importeren met een totale waarde van zo'n 40 miljoen euro. Hieronder vallen tenminste 300 zendingen ter waarde van zo'n 20 miljoen euro, die voor zover wij kunnen nagaan, producten betreffen die bij verzending vallen onder de Ruslandsancties van de EU. Twaalf voorbeelden treft u in bijgesloten overzicht.
- b. De vragen betreffen (bezittingen van) de familie Damen en alle entiteiten gelieerd aan, behorende bij of in handen van Damen Shipyards Group NV, hierna 'Damen' genoemd.

Onze vragen zijn als volgt:

1. Hoe verklaart u dat de bouw van de door u ontworpen Russische vissersschepen in project CCA 5712 (LS en P) ondanks de sancties nog steeds voortgang vindt?
2. Op welke wijze is Damen bij project CCA 5712 (LS en P) betrokken sinds 1 januari 2023?
3. Meer precies: wat is de rol van Damen Inzhiniring (St. Petersburg, Rusland) en Damen Holding Eastern Europe (Gorinchem) daarbij?

4. Hoe verklaart u dat Damen Inzhiniring gesanctioneerde producten uit onder andere China en Zuid-Afrika naar Rusland verscheept? Kunt u gemotiveerd aangeven of daarbij volgens u wel of geen sprake is van sanctie-overtreding?
5. Welke (andere) activiteiten ontplooit Damen Inzhiniring in Rusland?
6. Hoe verklaart u dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van de sancties zendingen ten bate van CCA 5712 (LS en P) direct worden verzonden naar Rusland (zie voorbeelden 2a, 3a), terwijl dat na inwerkingtreding met identieke producten gebeurt via omzeilingsroutes als Turkije en Hong Kong (zie voorbeelden 2c, 3b)?
7. Zijn (Nederlandse) producenten zoals Heijnen en Hopman en Palfinger op de hoogte van de bestemming van hun zendingen? Zo nee, waarom niet?
8. Meer precies: hoe verklaart u dat zendingen ten bate van CCA 5712 (LS en P) via Turkse rechtspersonen (met een Russische eigenaar) en rechtspersonen in Hongkong, Rusland bereiken?
9. Hoe strookt dit alles met uw herhaalde claim dat u geen activiteiten meer ontplooit in Rusland?
10. Bent u over dit onderwerp in contact getreden met relevante Nederlandse autoriteiten, bijvoorbeeld om te overleggen over de reikwijdte van het sanctiebeleid t.o.v. Rusland, vergunningen aan te vragen of uitzonderingsafspraken te maken?

We verzoeken u bovenstaande vragen afzonderlijk te beantwoorden. Uit oogpunt van hoor en wederhoor kan alle schriftelijke communicatie met u worden gepubliceerd op onze website. Om uw beantwoording correct te kunnen verwerken in onze publicatie, verzoeken we u om die ons toe te zenden **uiterlijk aanstaande donderdag, om 17:00 uur**.

Daarbij nodigen we u uit om voor camera te reageren. Ook bieden we nogmaals aan om een gesprek op achtergrondbasis te voeren. Mocht u daar alsnog voor openstaan, dan dient dit gesprek nog deze week plaats te vinden.

Mocht u in de tussentijd vragen of opmerkingen hebben, zoek dan gerust contact.

Met vriendelijke groet,

Mitchell van de Klundert
Siebe Sietsma

Onderzoeksredactie NOS/Nieuwsuur
Journalsplein 1, 1217 ZK Hilversum, Nederland